

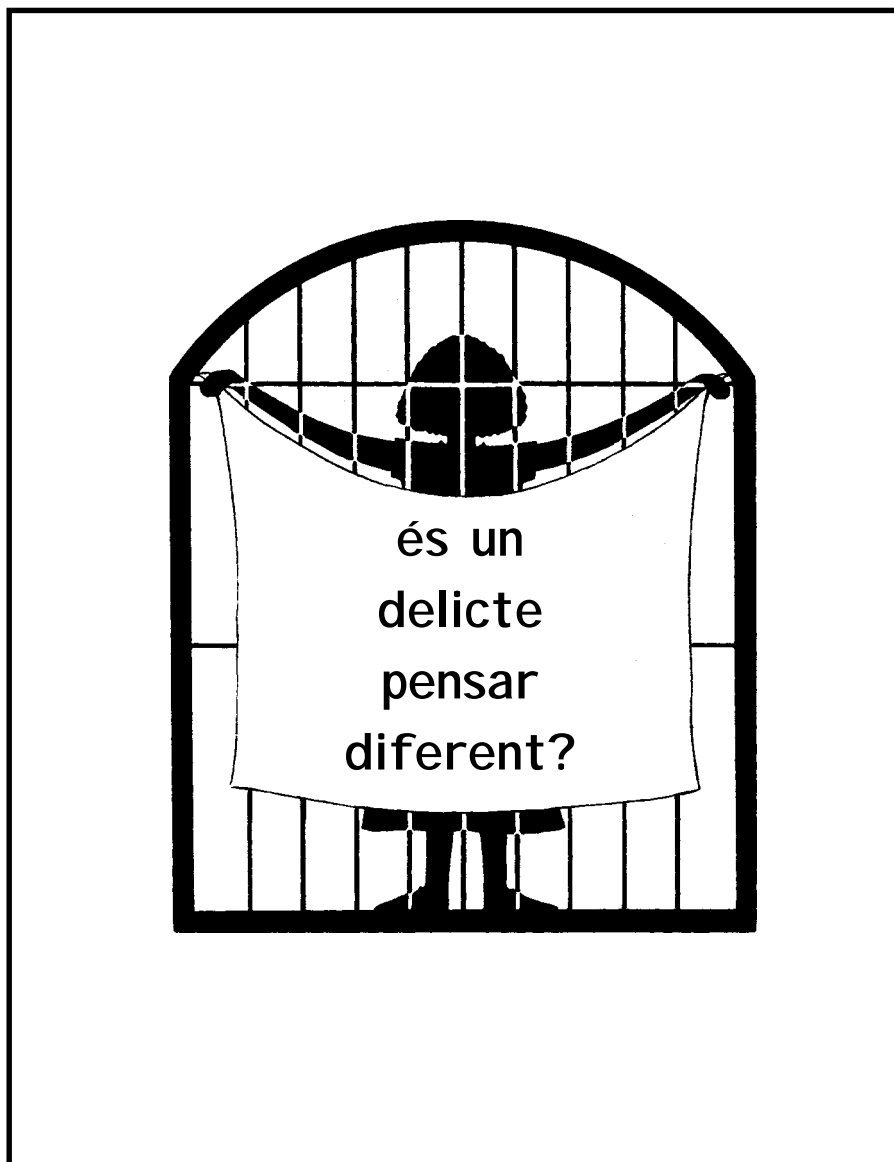

Amnistia Internacional

Grup d'Educadors
Alfons XII 19-21, pral. 08006 Barcelona
www.amnistiacatalunya.org/edu
Tel. 932 093 536

Els presos de consciència

Els presos de consciència

Índex

● Presentació	3
● Relació d'activitats	4
● Observa i relaciona	5
● Presos de consciència: definició	12
● Exemples històrics de presos de consciència	14
● Exemples dels darrers anys	15
● Casos per actuar	21
● Serveix d'alguna cosa?	22
● Models de cartes	24

Les 6 diferències

Propostes sobre els presos de consciència

Presentació

Els presos de consciència.

Presos de consciència són aquelles persones que, sense haver utilitzat la violència ni haver-ne propugnat l'ús, són empresonades o sotmeses a d'altres restriccions de la seva llibertat a causa de les seves creences, del seu origen ètnic, sexe, color o idioma.

Ningú no pot saber amb certesa quants presos de consciència hi ha al món. Són en poder de governs de tot el món, en països de diferents sistemes polítics i socials. El que sí que és segur és que, per cada cas que es coneix, per cada cas que esdevé notícia, n'hi ha molts més de desconeguts.

Amnistia Internacional demana la llibertat immediata i incondicional de tots els presos de consciència.

Justificació de les propostes.

Les propostes següents pretenen acostar-nos a aquesta realitat: la dels presos de consciència, privats de llibertat a molts països. Països que vulnereu d'aquesta manera la Declaració Universal dels Drets Humans, la qual defensa tant la llibertat d'expressió com la no discriminació per motiu de la raça, religió, color de la pell o origen ètnic.

L'objectiu és obrir una reflexió que ajudi a veure la contradicció que hi ha entre la Declaració Universal dels Drets Humans (els principis de la qual han estat incorporats a la majoria de constitucions) i la pràctica de molts països pel que fa al respecte d'aquestes llibertats fonamentals dels seus propis ciutadans.

Actualitzacions i materials complementaris.

Aquets dossier forma part de la carpeta "Els drets humans". Al dossier de presentació general de la carpeta hi ha un apartat d'actualitzacions; consulta'l si t'interessen altres propostes sobre aquest tema o materials complementaris com ara textos literaris, assajos, una relació de pel·lícules...

En castellà, hi ha també una versió d'aquesta carpeta editada per Amnistia Internacional i Los Libros de la Catarata (Educación en derechos humanos). No inclou les actualitzacions posteriors al 1995, any en què es va editar.

Crèdits.

Aquest dossier sobre els presos de consciència va ser elaborat i s'ha anat actualitzant pel Grup d'Educadors d'Amnistia Internacional Catalunya.

1. Relació d'activitats

- 1.- Definir què són presos de consciència.
—*Per fer-ho es pot consultar el diccionari i, posteriorment, la documentació adjunta.*
- 2.- Quins personatges de l'antiguitat i de la història, famosos o no, podrien ser considerats presos de consciència?
—*Es poden fer servir llibres de text i també la documentació adjunta.*
- 3.- A quins països hi ha a l'actualitat presos de consciència? Per què?
—*La indagació pot fer-se mitjançant diaris i revistes. També es poden fer servir els informes d'Amnistia Internacional. El treball pot repartir-se entre els grups per països o regions geogràfiques, i els resultats expressar-los a través d'un text o de mapes. Els motius de l'existència de presos de consciència han de ser debatuts per tot el grup d'alumnes.*
- 4.- Per què l'existència de presos de consciència es contradiu amb els drets humans? Assenyalar quins articles de la Declaració Universal dels Drets Humans són violats en el cas dels presos de consciència.
—*El fet de respondre aquesta pregunta suposa un previ coneixement de la Declaració Universal dels Drets Humans, a la qual es remetrà els alumnes si aquest coneixement no es dóna (vegeu documentació adjunta).*
- 5.- Relacionar cadascun dels dibuixos dels fulls il·lustrats adjunts amb un o més articles de la Declaració Universal dels Drets Humans.
- 6.- Enumerar quin tipus de persones i de grups poden ser o són de fet objecte de repressió o empresonament per haver exercit els seus drets.
- 7.- Es coneixen persones del propi país o d'altres que estiguin en aquesta situació?
- 8.- Expressar la pròpia opinió sobre:
a) La llibertat de premsa. b) Les minories lingüístiques. c) L'homosexualitat. d) La llibertat religiosa. e) L'objecció de consciència.
—*Aquesta expressió pot adoptar la forma de redacció, versos, dibuix, escenificació o qual-sevol altre medi.*
- 9.- Preparar i realitzar una petita enquesta sobre els punts anteriors i d'altres que es vulguin afegir.
- 10.- Què pot fer-se per evitar la discriminació i promoure la igualtat?
- Què hi podem fer nosaltres?
- Què hi poden fer les autoritats?
- Què hi pot fer la societat, de forma organitzada?
- 11.- Què pot fer-se per evitar l'empresonament i aconseguir la llibertat dels presos de consciència?
- Què hi podem fer nosaltres?
- Què hi poden fer les autoritats?
- Què hi pot fer la societat, de forma organitzada?
—*En la documentació complementària es pot trobar informació sobre algunes iniciatives pel que fa al cas. Aquesta informació pot ampliar-se i també es poden conèixer d'altres iniciatives fent ús de les adreces que hi hem inclòs.*
- 12.- Resumir breument les principals conclusions del treball anterior.

Observa i relaciona

Il·lustracions sobre els presos de consciència. Relacionar cadascun dels dibuixos dels fulls següents amb un o més articles de la Declaració Universal dels Drets Humans.

Presos de consciència som aquells que,

sense haver fet ús de la violència ni haver-la reivindicat,

estem privats de llibertat per raó de la nostra raça, color,

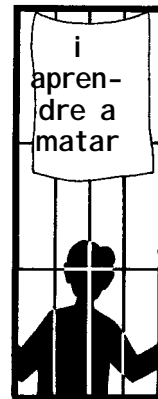
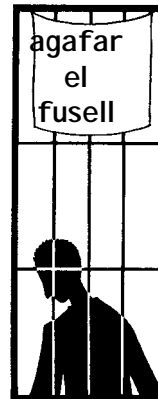
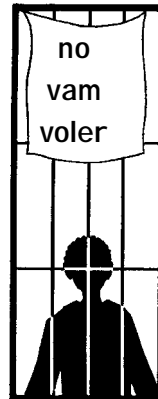

sex, llengua, religió, opinió política o d'altra mena, pel nostre origen nacional o social, o acusats de fer ús i reivindicar els drets recollits en la Declaració Universal dels Drets Humans

vaig escriure un article al diari
dient que hi havia

presos de consciència

el nostre poble és diferent, la nostra llengua també, i els nostres vestits i costums...

i som una minoria

vam vulnerar la llei que no permet

els matrimonis interracials

qui diu les veritats...

érem a una reunió del sindicat i,
de cop, es va obrir la porta...

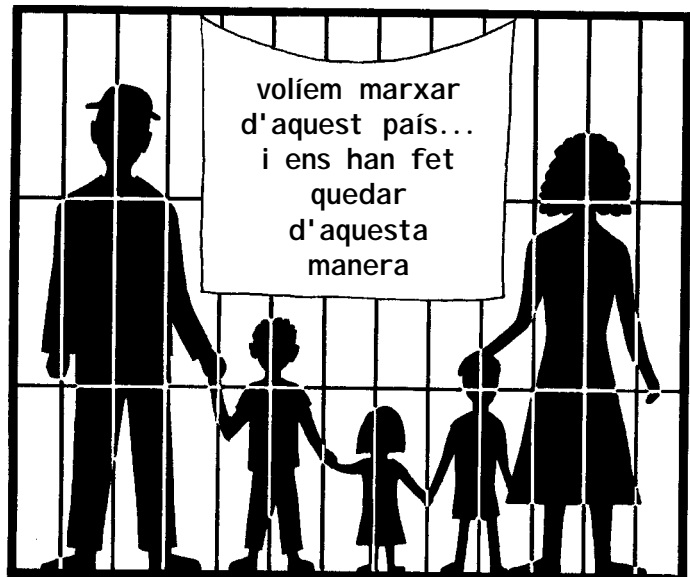

el judici va ser a
porta tancada, i
no vam tenir
advocat ni dret
d'apel.lació

vaig dir que tots els
homes i dones teníem
els mateixos drets...

i em van acusar de
subversiu

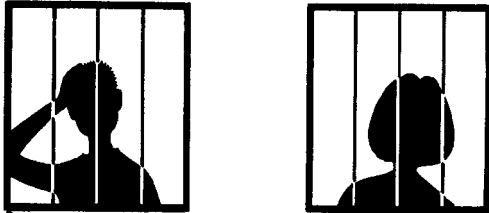
volíem marxar
d'aquest país...
i ens han fet
quedar
d'aquesta
manera

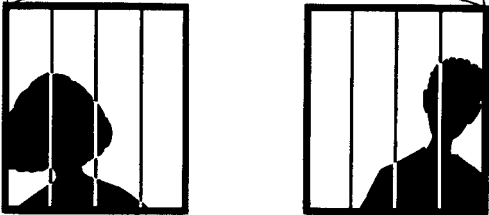
als suburbis, ensenyava a llegir
i a escriure als adults...

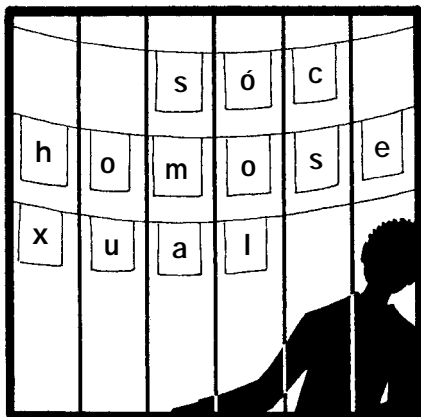
només
demanava
un sou
digne

només dèiem això: que tots hem de tenir accés a la cultura i als beneficis del progrés

a l'escola, ho ensenyava als infants: "la pròpia llibertat té el límit en el respecte i la llibertat dels altres"

al meu país es tortura, i ho vaig denunciar

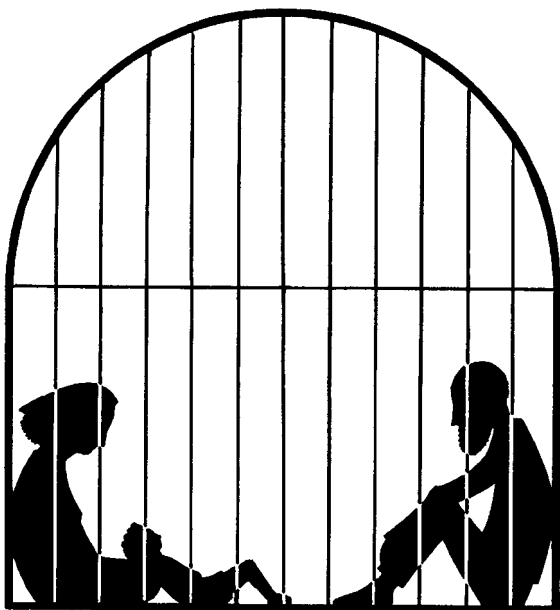

i van dir que atemptava contra la seguretat de l'Estat

a la fàbrica no ens volíem assegurar

...i ho vam exigir

som d'un país llunyà, i a tot arreu
uns pàries

vam dir que hi havia moltes
menes d'esclavatge

el policia era un home, homes
eren el fiscal i l'advocat,
i el jutge també.

jo sóc una dona...

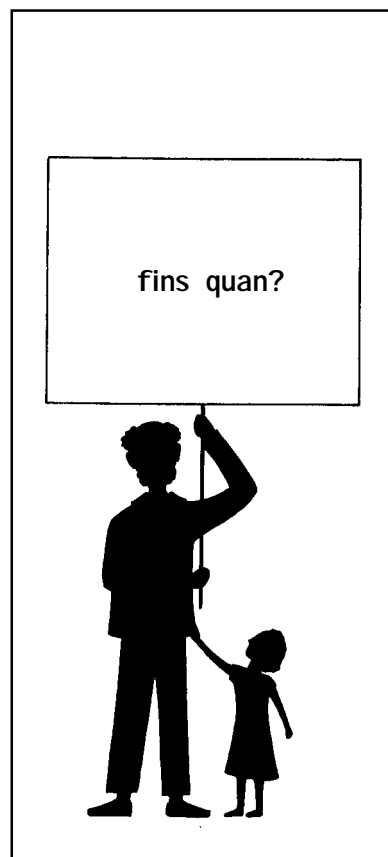
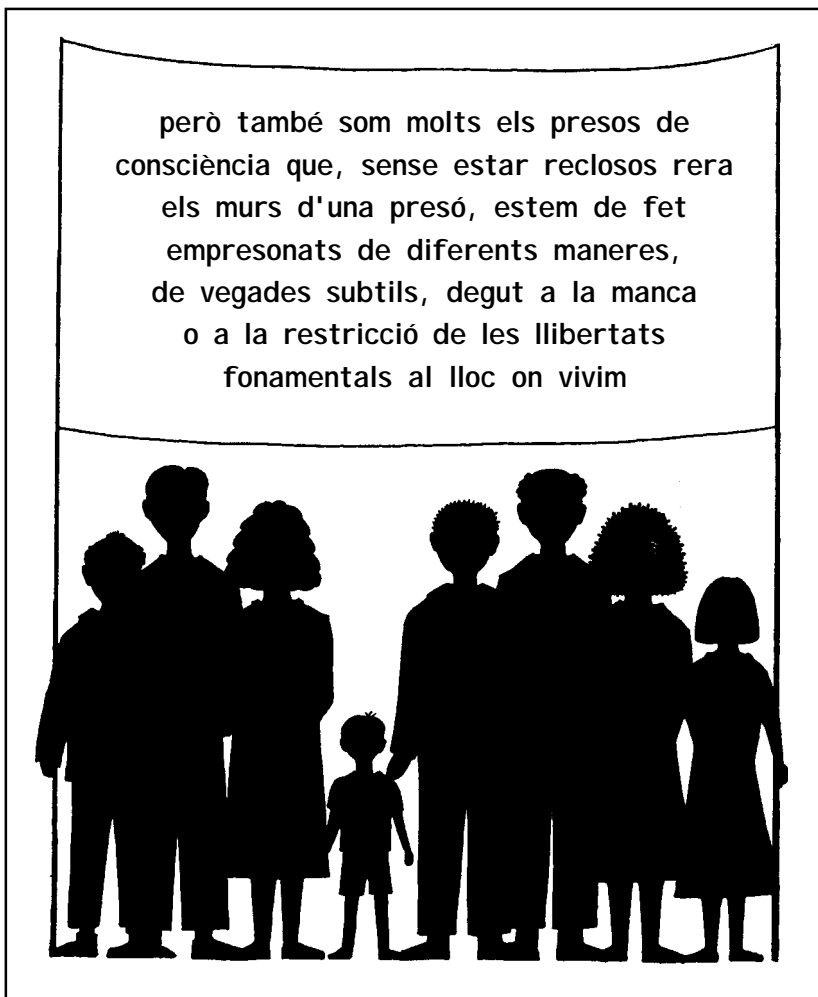
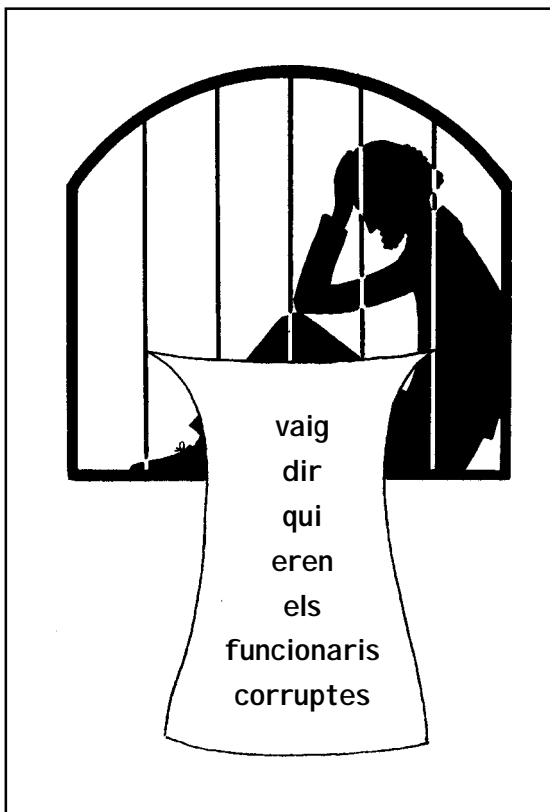
a la plaça, amb tothom, volíem
parlar d'un món més just i millor...

enmig de
creients sóc
ateu

enmig
d'ateus sóc
creient

Referència

Relació entre textos, il·lustracions i articles de la Declaració Universal dels Drets Humans

Article 1: No vam voler agafar el fusell i aprendre a matar.

Article 2: Vaig dir que tots els homes i dones teníem els mateixos drets... i em van acusar de subversiu.

Article 3: Qui diu les veritats...

Article 4: Vam dir que hi havia moltes menes d'esclavatge.

Article 5: Al meu país es tortura, i ho vaig denunciar. I van dir que atemptava contra la seguretat de l'Estat.

Articles 6 i 9: Som d'un país llunyà, i a tot arreu uns pàries.

Article 7: Per què és un delictes tenir la pell fosca?

Article 8: Vaig dir qui eren els funcionaris corruptes.

Article 9: (article 6)

Article 10: El policia era un home, homes eren el fiscal i l'advocat, i el jutge també. Jo sóc una dona...

Article 11: El judici va ser a porta tancada, i no vam tenir advocat ni dret d'apel·lació.

Article 12: Sóc homosexual.

Articles 13 i 14: Volíem marxar d'aquest país... i ens han fet quedar d'aquesta manera.

Article 15: El nostre poble és diferent, la nostra llengua també, i els nostres vestits i costums... i som una minoria.

Article 16: Vam vulnerar la llei que no permet els matrimonis interracials.

Article 17: Les selves eren el nostre hàbitat, però a sota els poderosos van descobrir-hi urani...

Article 18: Enmig de creients sóc ateu. Enmig d'ateus sóc creient.

Article 19: Vaig escriure un article al diari dient que hi havia presos de consciència.

Articles 20 i 21: Érem a una reunió del sindicat i, de cop, es va obrir la porta...

Article 22: A la fàbrica no ens volíem assegurar ...i ho vam exigir.

Articles 23 i 24: Només demanava un sou digne.

Article 25: A la plaça, amb tothom, volíem parlar d'un món més just i millor...

Article 26: Als suburbis, ensenyava a llegir i a escriure als adults...

Article 27: Només dèiem això: que tots hem de tenir accés a la cultura i als beneficis del progrés.

Article 28: Però també som molts els presos de consciència que, sense estar reclosos rera els murs d'una presó, estem de fet empresonats de diferents maneres, de vegades subtils, degut a la manca o a la restricció de les llibertats fonamentals al lloc on vivim.

Article 29: A l'escola, ho ensenyava als infants: "la pròpia llibertat té el límit en el respecte i la llibertat dels altres".

Article 30: Fins quan?

Presos de Consciència: definició

Amnistia Internacional demana la llibertat immediata i incondicional de tots els presos de consciència:

Aquelles persones que, sense haver utilitzat la violència ni haver-ne propugnat l'ús, són empresonades o sotmeses a d'altres restriccions de la seva llibertat a causa de les seves creences, del seu origen ètnic, sexe, color o idioma.

Ningú no pot saber amb certesa quants presos de consciència hi ha al món. Són en poder de governs de tot el món, en països de diferents sistemes polítics i socials. El que sí que és segur és que, per cada cas que es coneix, per cada cas que esdevé notícia, n'hi ha molts més de desconeguts.

Alguns presos de consciència són personalitats destacades, actives i conegudes en la vida política. Molts són advocats, polítics, sindicalistes o també artistes. Com que qüestionen sovint els governs, aquestes persones tenen moltes possibilitats d'entrar en conflicte amb les autoritats. **Tanmateix, la majoria dels presos de consciència, homes, dones i fins i tot nens, són persones normals i corrents.** Procedeixen de tots els sectors socials. Amb freqüència no són dissidents polítics, i generalment són desconeguts.

Alguns presos de consciència s'han oposat obertament a tot el sistema de govern, mentre que d'altres se'ls empresona tot i haver treballat dins del marc legal del sistema polític del seu país.

Una persona pot esdevenir presa de consciència per tota classe de motius:

- Per la seva participació en activitats polítiques no violentes, com prendre part en les feines de desenvolupament d'una comunitat.
- Per pertànyer a un grup minoritari que lluita per la seva autonomia.
- Per insistir en observar pràctiques religioses que no aprova l'Estat.
- Per dur a terme activitats sindicals, com participar en vagues o manifestacions.
- Amb el pretext que han comès un delicte, tot i que en realitat només han criticat les autoritats.
- Perquè han escrit articles donant veus d'alarma sobre violacions que s'estaven cometent als seus països.
- Per negar-se a fer el servei militar per motius de consciència.
- Per resistir-se a utilitzar la llengua oficial d'un país.
- Perquè un familiar seu és un opositor destacat del govern o pel fet de viure en un poble determinat.

Orígens de la denominació

L'any 1961 sota el títol de "Els presos oblidats", l'advocat britànic **Peter Benenson** va publicar a la premsa anglesa un article en el qual invitava els lectors a participar en una campanya en pro de l'amnistia de persones empresonades per les seves opinions, les quals ell anomenava "presos de consciència". Milers de persones van respondre a la seva crida: **així va néixer Amnistia Internacional**.

Amb el pas dels anys, Amnistia Internacional ha assumit la lluita contra un ventall més ampli de violacions dels drets humans (pena de mort, tortura, execucions extrajudicials...).

Però els presos de consciència continuen sent una de les principals preocupacions de la organització.

L'article de Peter Benenson de 1961 començava així:

Obriu el seu diari qualsevol dia de la setmana i trobareu una notícia de qualsevol part del món, sobre algú que ha estat detingut, torturat o executat perquè les seves opinions o la seva religió són inacceptables pel seu govern.

Més endavant exposava nou casos concrets de diferents llocs del món i, entre ells (era el temps de la manca de llibertats a Espanya durant la dictadura franquista) esmentava...

...el cas de l'advocat espanyol Antonio Amat que va tractar de formar una coalició de grups democràtics i és a la presó sense haver estat jutjat, des del novembre de 1958.

Després de fer un seguiment dels símptomes de la manca de llibertats en un país i d'insistir en la necessitat, a l'hora de reclamar l'alliberament dels empresonats, d'incidir no en les seves ideologies sinó en els propòsits humanitaris de l'alliberament, i tot reproduint els articles 18 i 19 de la Declaració Universal dels Drets Humans referents a la llibertat de pensament i religiosa, l'article acabava així:

La major part de les accions que demana Amnistia només poden ser dutes a terme pels governs, però l'experiència demostra que hi ha direccions que aquests governs estan disposats a seguir, si és que l'opinió pública les lidera. La pressió de l'opinió fa cent anys va comportar l'emancipació dels esclaus. Es el moment per demanar la llibertat de l'esperit, la mateixa que es va guanyar llavors pel cos.

Exemples històrics

A) ELS RELLEVANTS

Sòcrates (469-399 a. C.). Filòsof atenès, paradigma de la llibertat de consciència i pensament que el portà a concebre i defensar una nova concepció de l'existència. Acusat, doncs, d'introduir nous i perillosos valors en la societat i de corrompre la joventut —és a dir, d'exercir la seva “funesta” pedagogia—, fou processat i condemnat a beure cicuta, un tipus de verí que li causà la mort. Sembla ser que, tot i que alguns dels seus deixebles li plantejaren la possibilitat d'evadir-se de la presó, preferí respectar les lleis de la ciutat, les quals acabaren amb tota una vida de reflexió sobre el BÉ i la JUSTÍCIA.

Jesús de Galilea (0-33). Detingut, empresonat, torturat i mort —per crucifixió— a Jerusalem. Fou acusat, segons el criteri de les autoritats religioses del seu temps, de contravenir i predicar en contra de la Llei del Déu d'Israel. La seva activitat fou pacífica i, tal com testimonien els Evangelis, ja en la creu sol·licità de Déu-Pare el perdó per als seus assassins.

Galileu (1564-1642). Gràcies a les seves observacions astronòmiques, quedava confirmat que la Terra no ocupava el centre del sistema solar. Vist que això contradeïa la tesi oficial de l'Església segons la qual la Terra i l'home —creat a imatge i semblança de Déu— havien d'ocupar el centre, fou empresonat, processat i obligat a retractar-se públicament pel Sant Ofici-Inquisició.

Gandhi (1869-1948). Pare espiritual de l'Índia contemporània, fou condemnat a presó per les autoritats de l'Imperi Britànic —que aleshores dominaven el país—, precisament per instigar els seus compatriotes a exigir —de manera pacífica però decidida— la independència de la nació. Ferm defensor de la convivència pacífica de les religions i comunitats hindú i musulmana en un mateix territori, fou assassinat, tanmateix, per un membre de la Mahasabha, facció radical hindú contrària a la partició de l'Índia (acceptada finalment per les autoritats del país).

B) ELS NO RELLEVANTS

Els esclaus de totes les èpoques, presoners de consciència *stricto sensu*, privats des de llur naixement del dret fonamental i inalienable d'autoconsiderar-se i d'autosentir-se persones subjectes de drets intransferibles i no delegables, blanc de tots els abusos i de la veritable degradació personal dels “lliures”.

Les dones, considerades tant de temps —encara avui?— esclaves o propietat privada de llurs marits, pares, tutors. Objecte, al llarg de la història, de gairebé totes les transgressions i abusos; paga la pena, potser, de remarcar la “naturalitat” amb què ha arribat a ésser tinguda per “animal inferior”, “animal de reproducció”, “material de transacció”, “objecte de gaudi sexual”, “incapaç de pensar, comprendre, decidir, votar”, “ésser sense ànima”, etc.

Exemples dels darrers anys

L'Informe anual d'Amnistia Internacional té nombroses i interessants possibilitats pedagògiques. Tanmateix, el volum exhaustiu de la informació que conté fa que les dades més concretes, més particulars de cadascun dels presos de consciència quedin, forçosament, un xic difoses. És per això, doncs, que ara et presentem diferents casos, ben variats i individuals, extrets de la revista bimensual d'Amnistia Internacional. Són un bon material per al comentari i la discussió de les violacions dels drets humans que dissortadament es produeixen arreu del món.

ENFOCAMENT PEDAGÒGIC

1. Segons els casos, tipologia de la violació: violació de la llibertat política, religiosa, d'expressió, sindical; violació de la integritat personal, etc.
2. Etiologia de la violació: quins són els motius argumentats per les autoritats? Per què i recolzant-nos en quins punts de la Declaració Universal dels Drets Humans poden ésser refutats?, etc.
3. Contextualització de la violació (pensant, sobretot, en l'aprofitament dels informes anuals d'Amnistia Internacional i tota mena d'informacions que es considerin escaients): on té lloc? qui l'executa? sobre quin tipus de persona? Anàlisi social, política, cultural, econòmica, etc. del país, àrea geogràfica, continent on es produeix, etc.
4. Accions a emprendre en tots aquells casos que, iguals o semblants a aquests, es troben, per exemple, en les petites columnes dels diaris dedicades als presoners de consciència d'Amnistia Internacional: les que Amnistia Internacional ja recomanava tradicionalment; en concret, redacció de cartes per adreçar a les autoritats, crides, recollida de signatures, ajut material, publicitat del cas, etc. i totes les que els alumnes vulguin suggerir i es comprovin factibles.

Namat Issa (Etiòpia)

Fou detinguda el febrer del 1980 amb el seu marit, Mulugetta Mosissa. Ocupava un càrrec de responsabilitat en el Ministeri d'Afers Exteriors quan fou detinguda amb centenars de persones del grup ètnic Oromo, segons sembla perquè hom sospitava que eren simpatitzants del grup armat d'oposició Front Oromo d'Alliberament (FOL). No hi ha hagut cap declaració oficial sobre la seva detenció.

A Addis Abeba en aquella època tingueren lloc nombrosíssimes detencions, sembla que arbitràries, d'oromos prominents. Hom creu que es feren com a represàlia per un atac armat dut a terme pel FOL i com una forma de dissuadir els oromos de recolzar el front i les seves exigències. Es digué que moltes persones d'aquest grup foren torturades després de la seva detenció.

Namat Issa es troba reclosa a la secció femenina de la Presó Central d'Addis Abeba, i el seu marit està reclòs a la Central d'Investigacions també a Addis Abeba. No s'han vist des de la data de la seva detenció. Tanmateix, a Namat Issa se li permet rebre visites de parents, els quals poden portar-li aliments i altres articles a la presó.

Namat Issa estava embarassada de set mesos en el moment d'ésser detinguda. Tingué un nen, Amonsissa, a la presó i allí en té cura. L'any 1983 el nen agafà una infecció viral, probablement meningitis encefàlica, la qual aparentment li causà una lesió cerebral i un retardament mental; rep tractament hospitalari regularment.

Pablo Liberato Rodríguez (República Dominicana).

Fou detingut amb Samaira Gómez a San Francisco de Macorís i foren portats a la comissaria local. Samaira Gómez, que posteriorment fou alliberada, declarà que la darrera vegada que veié Pablo Rodríguez, aquest sagnava de l'ull dret i tenia una ferida al coll per cops. Als familiars se'ls digué que es trobava a la comissaria i se'ls autoritzà a portar-li aliments. Això no obstant, posteriorment fou comunicat als familiars que no es trobava allí i, l'endemà, els informaren que s'havia escapat, "pero nosotros lo vamos a fusilar donde lo encontremos".

Més tard es va saber que un policia digué a Samaira Gómez que Pablo Rodríguez havia estat traslladat a la presó pública local coneguda com la «Fortaleza». A un periodista que anà a la Fortaleza per tal d'interessar-se per Pablo li digueren que estava reclòs en virtut d'una ordre de detenció. Posteriorment el periodista visità el fiscal local, el qual es mostrà sorprès per aquesta informació donada a la presó. S'informa que aquella mateixa nit el director de la presó havia estat rellevat del seu càrrec. El cap de la policia de San Francisco de Macorís manifestà posteriorment a d'altres periodistes que P.R. havia estat detingut altre cop, però després ho negà davant d'altres persones.

El govern de Joaquin Balaguer, al poder quan fou detingut P.R. i que fou reelegit l'any passat, no respongué a les sol·licituds d'Amnistia Internacional respecte del cas.

En el decurs dels següents governs es feren investigacions oficials al voltant del cas i, l'any 1981, sembla que les autoritats reconegueren que P.R. havia desaparegut quan era sota la custòdia de la policia a San Francisco de Macorís.

Amnistia Internacional considera que el govern té el deure d'aclarir-ne la desaparició.

Mehdi Zana (Turquia)

Mehdi Zana, de 47 anys, fou empresonat després del cop militar de març del 1971, però l'any 1974, després d'una amnistia general, fou alliberat. Hom l'elegí alcalde de Diyarbakir el 1977. Fou detingut altre cop dies després del cop militar de setembre del 1980, reclòs en règim d'incomunicació i, segons sembla, fou torturat durant 32 dies. De llavors ençà roman reclòs a la Presó Militar de Diyarbakir.

Quan una delegació del Consell d'Europa visità la presó l'abril del 1984, Mehdi Zana els manifestà

que havia estat torturat en diverses ocasions i, diàriament, entre el 14 de febrer del 1981 i el juliol del 1982. Declarà que arran de la tortura era sord de l'orella esquerra i que tenia una vèrtebra dislocada.

El maig del 1981 el tribunal militar de Diyarbakir el jutjà juntament amb 90 persones més acusades totes de pertànyer al Partit Socialista Kurd de Turquia (PSCT) i de treballar-hi. L'octubre del 1983 se'l declarà culpable i se'l condemnà a 24 anys i un mes de presó. El maig del 1984, un tribunal de Diyarbakir el condemnà a set anys i vuit mesos de presó per cridar una consigna mentre es dictava la seva sentència l'any 1983.

En l'actualitat, Mehdi Zana és sotmès a judici en el tribunal criminal nº 2 a Diyarbakir per suposades irregularitats comeses mentre exercia el càrrec d'alcalde.

Tota la informació que té Amnistia Internacional assenyala que Mehdi Zana és empresonat per la seva posició en la societat kurda i perquè recolza el dret dels kurds a tenir una identitat cultural separada. No es té coneixement de l'existència de proves que indiquin que Mehdi Zana hagi fet mai ús de la violència o que hi hagi advocat; de fet, hom sap que l'ha condemnada reiteradament.

Ghazi Shashtari (Israel)

Treballa en el si d'Alttaq, una organització de drets humans de Cisjordània, afiliada a la Comissió Internacional de Juristes. El mes de gener del 1988 li imposaren sis mesos de presó per ordre administrativa quan formulà una queixa sobre un incident en el qual havia estat presumptament colpit per un oficial de l'exèrcit.

Fins al 17 de març, la normativa pel que fa a la presó per ordre administrativa permetia la reclusió sense càrrec ni judici per períodes renovables de fins a sis mesos, emparant-se en proves presentades per agents del servei de seguretat en sessions judicials a porta tancada. Rara vegada s'informava els detinguts sobre la raó de la seva detenció o les proves en contra seva. El 17 de març fou abolida la vista judicial, però els detinguts conserven el dret d'apel·lació.

Ghazi Shashtari ja havia estat empresonat per ordre administrativa l'any 1985, quan les autoritats afirmaren que era membre del Front Popular per l'Alliberament de Palestina. L'any 1987 fou declarat culpable de llençar pedres i l'empresonaren, malgrat no fer-se esment de l'hora, dia o lloc de l'incident. No tingué assistència lletrada i manté que és innocent.

Les autoritats d'Israel afirmen que la presó per ordre administrativa és una mesura preventiva contra les persones que posen en perill "la seguretat de la regió o del públic". Amnistia Internacional creu que s'usa per recloure periodistes, sindicalistes, estudiants i d'altres persones pel fet d'exercir el seu dret a la llibertat d'expressió. És possible que més de 900 palestins hagin estat empresonats des que esclataren, al desembre del 1987, les manifestacions i vagues generalitzades en els territoris ocupats.

Enn Tarto (URSS)

Fou detingut l'any 1983 quan s'oposà a la construcció d'un nou port comercial a Tallin, capital d'Estònia. Citant les estadístiques d'un cens oficial, Enn Tarto mantingué que les decisions econòmiques de Moscou havien provocat l'immigració de jornalers russos, que gairebé excedien en nombre a la població local. En una carta oberta firmada per 12 persones més expressà el temor que el nou port contribuís a accelerar aquest procés.

L'any 1984 fou condemnat per "agitació i propaganda antisoviètiques" pel Tribunal Suprem d'Estònia, el qual l'imposà la pena màxima de deu anys de presó més cinc d'exili intern. Tres signants més foren condemnats per causa del mateix càrrec.

L'advocat defensor, sorprenentment, demanà l'absolució total, emparant-se en el fet que Enn Tarto havia actuat conforme a la constitució de l'URSS i exercit drets fonamentals garantits per la Declaració Universal dels Drets Humans.

Enn Tarto està internat en una colònia de reeducació per a presos polítics a la zona de Perm (institució VS 389 135) on, pel fet d'ésser "reincident", està sotmès al règim especial, el més

sever dels camps de treball. Durant les dècades de 1950 i 1960 Enn Tarto passà deu anys com a presoner de consciència.

Des que la «glasnost» (transparència) fou declarada política oficial de l'URSS, prominents figures del món cultural d'Estònia també han expressat llur preocupació davant de la indiferència russa en la vida econòmica i cultural de la República, i s'han celebrat diverses manifestacions massives a les ciutats. L'abril del 1988 el govern central concedí a la República d'Estònia un major grau d'autonomia en set sectors econòmics claus.

L'any 1987 les autoritats indultaren i posaren en llibertat els tres signataris de la carta oberta. A.I. no ha tingut coneixement que s'hagi ofert a Enn Tarto la possibilitat d'un indult o de la llibertat anticipada. Arran de l'amnistia declarada el 1987 per commemorar el LXX aniversari de la Revolució, la data del seu alliberament fou avançada a 1991 (dos anys menys), però probablement sí que haurà de complir els cinc anys d'exili intern.

Agripino Quispe Hilario (Perú).

La policia d'investigacions del Perú el detingué l'octubre del 1985. Membres de l'Església Protestant s'entrevistaren amb ell poc després. Sembla que els comunicà que havia confessat ser "terrorista" perquè el torturaren brutalment (a la regió d'Huancavélica hi havia hagut activitat guerrillera).

A part d'aquesta confessió, l'única prova de càrrec contra Agripino Quispe fou la declaració d'un altre detingut. En el jutjat, Agripino Quispe negà els càrrecs de terrorisme.

Agripino Quispe es guanyava la vida fent de sabater. És un dels fundadors de l'Església Evangèlica d'Huancavélica (afiliada al Concili Evangèlic del Perú) i ha actuat com a jutge de pau.

L'any 1987, grups de drets humans i partits polítics presentaren una llista de presos polítics on figurava Agripino Quispe, per tal que es beneficiés d'una amnistia que el congrés estava estudiant. La llista només abastava persones recolzades per organitzacions que rebutjaven els actes de violència dels grups guerrillers. El desacord entre els partits polítics impedí que s'aprovés la llei. Segons informes rebuts per Amnistia Internacional els membres de l'Església Evangèlica del Perú han estat objecte de violacions de drets humans tot sovint. Des que l'any 1981 començà un seguit d'operacions militars i policials en les zones d'emergència, la petita comunitat evangèlica ha estat blanc freqüent de la repressió. Amnistia Internacional creu que aquesta és la causa de la detenció d'Agripino Quispe. Hom ha apel·lat contra la sentència davant de la Cort Suprema.

Nguyen Chi Thien (Vietnam)

Farà 53 anys i n'ha passat 23 reclus. L'any 1958 fou condemnat a 2 anys de treballs forçats per "tractar de desacreditar el règim escrivint poesia romàntica".

Thien complí la seva condemna a principis del 1961, però el mes de novembre d'aquest any el Comité Administratiu Municipal de Haifong el declarà "ciutadà subdesenvolupat" i va emetre una ordre mitjançant la qual se'l condemnava a un període de "reeduació" d'acord amb la nova legislació que estipula la reclusió administrativa per temps indefinit. No foren precisades les raons d'aquesta mesura. Romangué reclus en un camp a la província d'Hoang Lien Son fins que obtingué la llibertat el setembre del 1964.

L'octubre del 1965 fou detingut altra volta i romangué 13 anys més sotmès a "reeduació", fins a finals de juny del 1978. Tampoc es coneixen les raons d'aquesta mesura.

Després del seu alliberament al juny del 1978, Nguyen Chi Thien tornà a Haifong, on ensenyà anglès i francès de forma privada i continuà escrivint poesia.

Hom el detingué novament el 2 d'abril del 1979 per haver lliurat un manuscrit amb els seus poemes a un diplomàtic estranger. Al manuscrit adjuntava una carta on sol·licitava la publicació dels seus poemes. Els poemes, que inclouen les experiències de Thien durant els seus períodes de reclusió, contenen una dura crítica del sistema polític del Vietnam del Nord primer i, posteriorment, del Vietnam unificat. Amnistia Internacional considera que Thien està empresonat pe fet que la seva poesia conté crítiques obertes al govern de Vietnam.

Mbulelo Goniwe (Sudàfrica)

És membre prominent de l'Associació Juvenil de Cradock i de l'Associació de Residents de Cradock (CRADORA), importants organitzacions comunitàries negres d'El Cap oriental. Fou detingut el juliol en aplicació de les disposicions de l'estat d'emergència imposat en àmplies zones de Sudàfrica a partir de la mitjanit del 20 de juliol del 1985. D'acord amb aquestes disposicions, els detinguts poden ésser reclosos en règim d'incomunicació i estan exposats a ésser interrogats per la policia de seguretat, la qual té immunitat de processament per qualsevol acte comès "de bona fe" en l'exercici de les facultats que li confereix l'estat d'emergència.

Mbulelo Goniwe, el seu oncle Matthew Goniwe - aleshores president de CRADORA - i altres líders d'aquesta associació foren detinguts a finals de març del 1984 i reclosos "preventivament", sense formulació de càrrecs ni judici per un període de 6 mesos. Les detencions tingueren lloc arran dels disturbis esdevinguts a Lingelihle, a prop de Cradock, motivats pel trasllat de Matthew Goniwe, que és mestre, a una escola ubicada en una altra zona.

Després de quedar en llibertat, Mbulelo i Matthew tornaren a participar activament en el si de CRADORA, afiliada al Front Democràtic Unit (FDU), coalició d'organitzacions oposades a l'apartheid creada l'any 1983. Matthew era un dels quatre líders comunitaris segrestats i assassinats quan tornaven d'una reunió del FDU a Port Elizabeth. Hom sospita que foren morts per motius polítics per un «esquadró de la mort» compost per agents del govern que actuaven oficialment o a títol personal, tot i que no n'hi ha proves i el govern ha negat tota responsabilitat respecte de les morts. Ningú no ha estat detingut en relació als assassinats.

A A.I. li preocupa que Mbulelo hagi estat maltractat a la presó. Hom informà que tenia un timpà de l'orella perforat i que hagué d'ésser sotmès a tractament en un hospital de Port Elizabeth.

Mabrouka Houni Rahil i Mardie Ibrahim (Txad)

Mardie Ibrahim era gairebé una adolescent quan fou detinguda a N'Djamena entre 1983 i 1985. Primer estigué reclosa a la comissaria central de N'Djamena, on els seus familiars podien visitar-la, però se'n desconeix el lloc de detenció actual.

Fou detinguda arran de les activitats de la seva mare, Mabrouka Houni Rahil, una dona de negocis que havia aprovisionat les forces armades entre 1979 i 1982. En aquella època l'exèrcit lluitava contra un moviment armat d'oposició, encapçalat per Hissein Habré, avui en el poder.

Quan el president H.H. aconseguí el poder l'any 1982, Mabrouka Houni Rahil abandonà el Xad per residir en països veïns. Sembla ser que la seva filla fou acusada aleshores de passar informació als simpatitzants del govern enderrocat. Tanmateix, la detingueren sense càrrecs.

El juliol del 1987, les autoritats del Txad garantiren a Mabrouka Houni Rahil que, si tornava al país, Mardie Ibrahim seria posada en llibertat. Així ho féu, però la seva filla continuà reclosa i, unes setmanes després del seu retorn, ella mateixa i molts altres familiars foren detinguts. Els familiars foren alliberats poc després, però Mardie Ibrahim i la seva mare continuen detingudes en secret sense càrrecs ni judici. Sovint els presumptes col·laboradors o membres de l'oposició al govern del Xad han estat víctimes de violacions dels drets humans. Des que el president Habré pujà al poder, ningú no ha estat jutjat i molts presoners han desaparegut mentre es trobaven en detenció secreta. Altres han estat assassinats després de ser detinguts.

José i Ricardo Weibel Navarrete (Xile)

Ricardo Weibel, militant del Partit Comunista, fou detingut el 26 d'octubre del 1975 i reclòs en un centre secret de detenció fins el 6 de novembre, data en què fou alliberat. Tanmateix, l'endemà, 5 homes molt ben armats feren cap a casa seva i, davant de la muller i una tia, se l'endugueren altre cop. J.W.N., ex-secretari adjunt de les Joventuts Comunistes, fou detingut el 29 de març del 1976, en un autobús en presència de diversos testimonis, inclosos la muller i els fills.

Malgrat les nombroses indagacions fetes pels familiars, les autoritats han negat repetidament

que aquestes persones hagin estat detingudes.

Res no es va saber d'ambdós germans fins a l'any 1984 quan, en una declaració jurada, un ex-membre de la força aèria, Andrés Valenzuela Morales, afirmà que els dos germans i altres presoners desapareguts havien estat víctimes d'un escamot especial de membres de les forces de seguretat que es formà il·legalment després del cop del 1973 per eliminar coneguts opositors del govern.

En aquesta declaració, que fou presentada a la Cort Suprema el desembre del 1984, A.V.M. declarà que havia conversat diverses vegades amb R.W. mentre treballava en el centre de detenció on R.W. era detingut, i va veure com se l'emportaven en una camioneta pocs dies després. A.V.M. assenyala, a més, que prengué part en el segrest de J.W. i que, posteriorment, el va veure quan estava detingut. Tot i que A.V.M. no fou testimoni de la mort dels germans, creu que foren executats.

Malgrat la gravetat d'aquestes declaracions, la Cort Suprema rebutjà una petició per tal que es designés un «Ministro en Visita» per dur a terme una investigació al voltant de la declaració de A.V.M.

R. i J.W. eren dues d'unes 650 persones que desaparegueren després d'haver estat detingudes entre 1973 i 1977, la sort de les quals mai no ha estat aclarida per les autoritats.

Casos per actuar

A la revista bimensual d'Amnistia Internacional es publiquen regularment casos actualitzats de presos de consciència. Pots actuar sobre els casos d'aquests presos escrivint cartes demanant el seu alliberament a les autoritats del seu país (les adreces corresponents i les persones a qui cal adreçar-se s'adjunten amb la ressenya de cada cas).

Alguns mitjans de comunicació també reproduïxen aquests casos, amb les adreces corresponents per actuar.

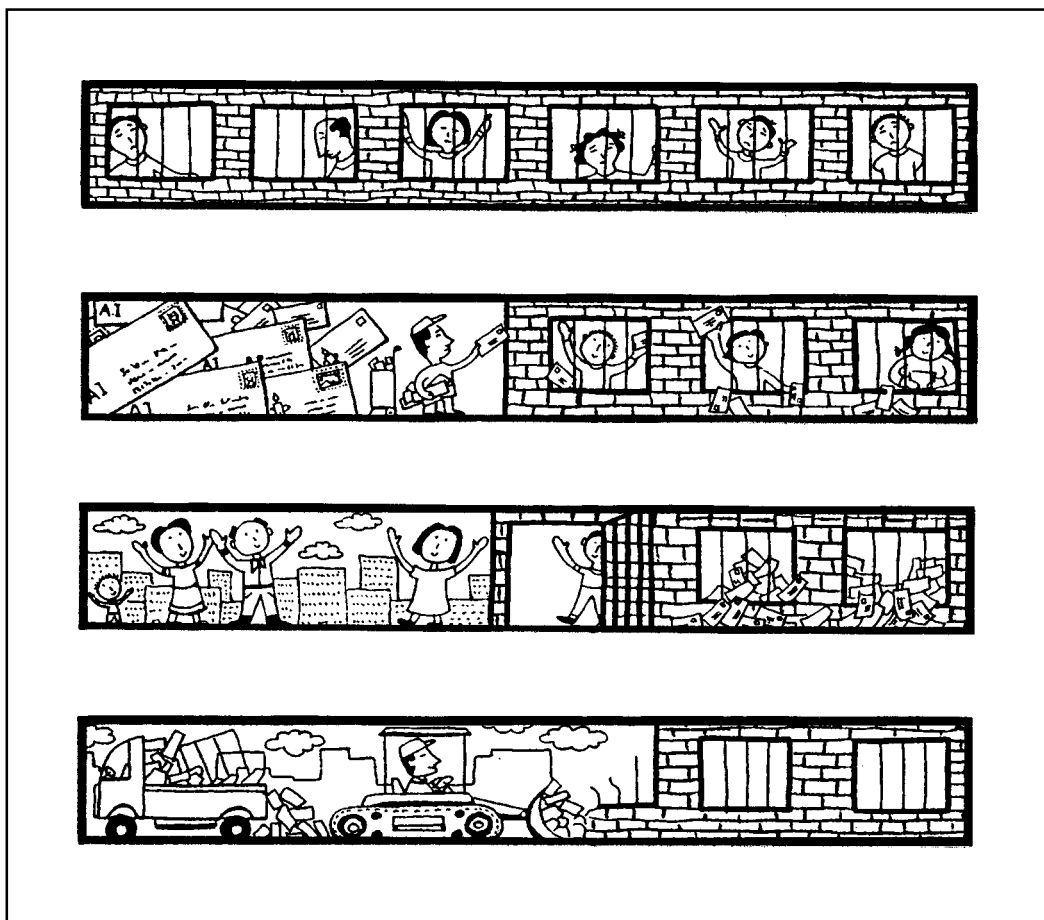
Per tenir accés a la revista d'Amnistia Internacional i poder estar informat dels casos vigents i actualitzats pots fer una de les següents coses:

- Adreçar-te a la seu més propera d'Amnistia Internacional
- Preguntar en alguna biblioteca pública si la reben. Si no la tenen, els pots suggerir que es subscriguin al Servei de Documentació d'Amnistia Internacional, el qual inclou, a més de l'enviament d'altres publicacions sobre drets humans, el de la revista.
- Proposar al teu centre escolar o a alguna altra entitat que s'hi subscrigui.
- Fer-te soci d'Amnistia Internacional, si ets major d'edat, o col.laborador juvenil si tens entre 16 i 18 anys; en qualsevol dels dos casos rebràs la revista.
- Dir a algun amic o conegut que sigui soci o col.laborador d'Amnistia Internacional que te la deixi.

També pots consultar els casos a l'edició digital:

www.edai.org

Serveix d'alguna cosa?

Molta gent es pregunta si serveix d'alguna cosa la feina d'Amnistia; enviar cartes, telegrames i fer pressió de diferents maneres sobre els governs que tenen presos de consciència.

Amnistia Internacional té constància de fets concrets: persones a favor de les quals s'ha apel·lat i que han manifestat que la pressió d'A.I. ha estat d'una gran ajuda.

Des dels seus inicis l'any 1961, Amnistia Internacional ha fet crides a favor de milers de presos i preses de consciència. Segons les estadístiques d'Amnistia Internacional una de cada tres persones a favor de les quals s'apel·la és alliberada. Amnistia Internacional no diu que les seves cartes i la seva publicitat siguin l'única causa d'aquests alliberaments. Sovint els fets determinants són uns altres: un canvi polític, la pressió política o econòmica internacional, la feina d'altres organitzacions que també treballen en la defensa de les víctimes de les violacions dels drets humans, etc.

Tanmateix, al llarg dels anys, Amnistia Internacional ha rebut moltes cartes i testimonis de presos i ex presos, o dels seus familiars. Aquestes persones d'arreu del món deien que el recolzament en el seu moment d'Amnistia Internacional va ser molt important, ja fos per fer possible el seu alliberament o per millorar les condicions de la seva reclusió.

Testimonis

■ «En les condicions en què vivíem, el seu recolzament tenia una gran importància per nosaltres, i va esdevenir una inestimable força psicològica (...)»

Mahmut Sakar, ex pres de consciència al Marroc.

■ «Els escric per tal de manifestar-los el meu agraïment pel recolzament d'Amnistia Internacional durant la meva detenció a Perú(...) estic agraïdíssima pels esforços que han fet per protegir-me (...) em sento molt afortunada pel fet que el meu cas despertés el seu interès i desitjo que transmetin el meu agraïment a totes les persones que van col.laborar (...)»

Cynthia Mcnamara, ex presa de consciència al Perú.

■ «Gràcies a aquesta feina que vostès fan nosaltres sempre ens vam sentir acompanyats en la nostra lluita per una societat més justa (...) és molt el que han fet (...) i estic segur que vostès continuaran fins al final, per tal de construir una societat més justa i més humana (...) moltes gràcies de tot cor.»

Waldino Monte de Oca, ex pres de consciència a Paraguai.

■ «Amnistia Internacional (...) em va donar l'oportunitat d'una existència nova i autènticament humana».

Jan Mlynarik, ex pres de consciència a Txecoslovàquia.

■ «Estic segur que vaig ser alliberat ràpidament gràcies als vostres esforços».

Kim Un-ju, ex-pres a Corea del Sud.

■ «Les cartes que escriuen els membres d'Amnistia Internacional no són inútils; la meua presència aquí n'és un exemple. Moltes gràcies».

Lu Hsiu-Lien, ex-presa a Taiwan.

● D'altres vegades, és a través dels mitjans de comunicació que es té constància de la incidència de la feina d'Amnistia Internacional:

Cape Times, 12 de gener de 1991

«Quatre detinguts de la presó de Klerksdorp, tres dels quals estaven en vaga de fam des de feia 13 dies, van ser alliberats el divendres després de la intervenció d'Amnistia Internacional, segons ha informat el seu advocat, Satish Roopa.

«El dimecres, Amnistia Internacional va anunciar que havia demanat al president De Klerk que alliberés Salomon Rasemeni, George Molaioa, Tsediso Ntaopane i Henry Moleme, detinguts en virtut de l'article 50 de la Llei de Seguretat Interna, que estipula la detenció sense càrrecs durant un període de fins a 14 dies. Els detinguts en vaga de fam exigien ser acusats o alliberats (...)»

● O és a través de les mateixes autoritats del país, que se'n té constància:

Haití; resposta de René Préval els requeriments d'Amnistia Internacional en relació a la possible tortura de tres persones:

«He rebut de la voluminosa correspondència arribada al Palau Nacional en relació al cas dels ciutadans d'Haití Philistin Auguste, Lucien Auguste i Joseph Nixon, que poden haver estat detinguts i torturats per membres de les Forces Armades d'Haití.

«Vull assegurar-li que s'ha iniciat una investigació per tal de determinar l'autenticitat dels fets. Cas de ser certs, prendrem immediatament les mesures de compensació adequades (...)»

Models de cartes

Models de cartes per a escriure a les autoritats d'un país demanant l'alliberament d'un pres de consciència, la investigació d'un cas de tortura o la commutació d'una pena de mort.

Excel·lentíssim Senyor (o Distingit Senyor, etc.)

M'adreço a Vostè per fer-li arribar una petició a favor de, que no conec personalment, el cas del qual, però, m'ha deixat molt preocupat, car es troba reclòs sense que li hagin estat formulats càrrecs o hagi estat sotmès a judici. Tothom té dret a saber de què és acusat i a ésser considerat innocent fins que no es provi el contrari. Aquests drets humans fonamentals van més enllà de les fronteres, races i creences.

El seu govern ha declarat públicament que afavoreix el respecte als drets humans, raó per la qual li prego que li siguin formulats càrrecs segons la llei i sigui sotmès a un judici que s'ajusti a les normes internacionals de drets humans o que se'l posi immediatament en llibertat.

El saludo molt respectuosament.

Excel·lentíssim Senyor (o Distingit Senyor, etc.)

Tinc entès que, d'acord amb el codi penal del seu país, la pena de mort s'aplica a cert tipus de delictes. Considero aquest càstig cruel, inhumà i degradant, i crec que hauria d'ésser abolit arreu del món.

La pena de mort contradiu el principi de rehabilitació, pot ésser aplicada a l'innocent i no s'ha demostrat que tingui cap efecte dissuasiu.

La pena de mort no només és contrària als valors humanitaris sinó que deshumanitza la mateixa societat que l'aplica.

He de subratllar que el meu interès en aquest assumpte es deu exclusivament al respecte per la vida humana i és aliè a consideracions polítiques de qualsevol mena. Considero que hem de prendre les mesures necessàries per erradicar la violència en contra dels éssers humans, incloent-hi la violència institucionalitzada per la mateixa societat.

Li prego, doncs, que recolzi la causa de l'abolició de la pena de mort en el seu país.

Molt respectuosament.

Excel·lentíssim Senyor (o Distingit Senyor, etc.)

D'acord amb la Declaració Universal dels Drets Humans (article), que sens dubte vostè respecta i el compliment dels quals només pot afavorir el prestigi internacional del seu estimat país, li prego l'alliberament immediat i incondicional de

Atentament.

(O bé: li prego que s'investigui la desaparició de; o: li prego que rebí l'assistència mèdica apropiada, etc.)

● Aquests textos només són orientatius. El que sí és important, tanmateix, és tenir presents unes pautes generals: expressar-se educadament, manifestar preocupació pel cas concret esmentat, fer referència, si ve a tomb, a la Declaració Universal dels Drets Humans.